

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoPr/2/2024
Identifikačné číslo spisu:	1206212119
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1206212119.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Zlochu a JUDr. Viery Nevedelovej, v spore žalobkyne: V. B., nar. P., bytom N., zast. AK Matyšáková, s. r. o., so sídlom Nobelová 13833/12C, Bratislava, IČO: 51 898 276, proti žalovanému: Slovenský plynárenský priemysel, a. s., so sídlom Mlynské nivy 44/a, Bratislava, IČO: 35 815 256, zast. MGA IURIS s. r. o., so sídlom Cukrová 14, Bratislava, IČO: 47 233 028, o náhradu mzdy, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava II (teraz Mestský súd Bratislava IV) pod sp. zn. 6C/119/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júla 2023 sp. zn. 6Co/100/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne proti výroku II. rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júla 2023 č. k. 6Co/100/2022-987 v časti, v ktorej odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti prevyšujúcej sumu 9.438,66 eur brutto potvrdil, o d m i e t a .

Dovolanie žalobkyne proti výroku II. rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júla 2023 č. k. 6Co/100/2022-987 v zamietajúcej časti a proti výroku III. z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa vo veci samej domáhala určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané jej zamestnávateľom dňa 29. marca 2006 je neplatné; žiadala o náhradu mzdy od 3. apríla 2006 do 30. júna 2021 vo výške 191.919,40 eur s úrokom z omeškania.

2. Súd nižších inštancií pôvodne rozhodli o časti uplatneného nároku na určenie, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 6. februára 2015 č. k. 6C/119/2006-640 žalobu zamietol; Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, rozsudkom z 5. mája 2021 č. k. 6Co/27/2019-809 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 29. marca 2006 je neplatné a pracovný pomer u žalovaného naďalej trvá.

2.1. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru založil na konštatovaní, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa skutočne porušila pracovnú disciplínu; každé porušenie pracovnej disciplíny malo charakter závažného porušenia pracovnej disciplíny. Išlo o porušenie pracovnej disciplíny značného rozsahu, resp. týkajúce sa značného počtu zamestnancov žalovaného trvajúce po dlhšiu dobu. S prihliadnutím na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v náleze zo 16. novembra 2018 č. k. IV. ÚS 279/2018-42 odvolací súd však konštatoval, že vzhľadom na všetky okolnosti veci neboli dané podmienky pre okamžité skončenie pracovného pomeru s o žalobkyňou. V konaní totiž nebolo preukázané, že by v dôsledku porušenia pracovnej disciplíny vznikla žalovanému akákoľvek škoda; nebolo preukázané, že by žalobkyňa počas jej dvadsaťročného trvania pracovného pomeru u žalovaného mala niekedy v minulosti problémy s pracovnou disciplínou, a že by si neplnila riadne pracovné povinnosti. Nedochádzalo v súvislosti s ňou vykonávanou agendou k sťažnostiam zamestnancov žalovaného. Na základe uvedeného odvolací súd uzavrel, že okamžité skončenie pracovného pomeru s o žalobkyňou bolo neprimerane radikálnym opatrením z o strany žalovaného; žalovaný mal možnosť skončiť pracovný pomer so žalobkyňou výpoveďou v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „zákon č. 311/2001 Z. z.“ alebo „Zákonník práce“), keďže v konaní nevyšli najavo také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že nebolo možné od žalovaného požadovať, aby žalobkyňa u neho zotrvala v pracovnom pomere do uplynutia výpovednej doby.

3. Okresný súd Bratislava II, po zmene súdnej mapy Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ alebo „mestský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. januára 2022 č. k. 6C/119/2006-890 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozhodnutie okresného súdu“) žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 34.910,40 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (prvá výroková veta). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (druhá výroková veta); o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (tretia výroková veta).

3.1. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 79 ods. 1, ods. 2, § 134 ods. 1, ods. 2, ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z.; ustálil, že žalobkyňa bola u žalovaného zamestnaná na dobu neurčitú ako mzdová účtovníčka na základe pracovnej zmluvy zo 4. septembra 1986. Žalovaný urobil v dňoch 15. marca 2006 až 22. marca 2006 kontrolu mzdovej agendy žalobkyne, v čase jej dočasnej práceneschopnosti a zistil, že žalobkyňa nezakladala žiadne doklady týkajúce sa mzdovej agendy akýmkoľvek systémom. Následne dňa 29. marca 2006 žalovaný doručil žalobkyni okamžité skončenie pracovného pomeru; žalobkyňa listom z 30. marca 2006 žalovanému oznámila, že okamžité skončenie pracovného pomeru považuje za neplatné a požiadala žalovaného, aby jej naďalej prideloval prácu podľa pracovnej zmluvy. Toto oznámenie bolo žalovanému doručené dňa 3. apríla 2006.

3.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom konania po právoplatnom rozhodnutí odvolacieho súdu ostala otázka náhrady mzdy; ukončenie pracovného pomeru medzi stranami sporu z dôvodu nadbytočnosti dňa 24. júna 2021 nebolo sporné. Žalobkyňa pritom požadovala náhradu mzdy od 3. apríla 2006 do 30. júna 2021 vo výške 191.919,40 eur s príslušným úrokom z omeškania.

3.3. Pri rozhodovaní o výške náhrady mzdy súd prvej inštancie vychádzal z určenia samotnej výšky priemernej mzdy žalobkyne ako zamestnankyne v rozhodnom období a vymedzil rozhodné obdobie. S poukazom na § 134 zákona č. 311/2001 Z. z. a vychádzajúc zo zhodných tvrdení strán a vykonaných dôkazov súd prvej inštancie ustálil priemerný mesačný zárobok žalobkyne vo výške 1.048,74 eur; ak žalobkyňa argumentovala priemernou mesačnou sumou na úrovni 1.188,74 eur, táto vychádzala z rozhodnutia krajského súdu pri výpočte trov konania; toto rozhodnutie však bolo zrušené.

3.4. Vo vzťahu k vymedzeniu rozhodného obdobia okresný súd vychádzal z § 79 ods. 1 Zákonníka práce účinného v rozhodnom období, podľa ktorého ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 9 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 9 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať; súd pri svojom rozhodovaní prihliadne najmä na to, či zamestnanec bol v tomto čase zamestnaný u iného zamestnávateľa, akú prácu tam vykonával a aký zárobok by bol dosiahol alebo z

akého dôvodu sa do práce nezapojil. Bolo zrejmé, že žalobkyni vznikol nárok na náhradu mzdy za dlhšie časové obdobie, ako zákonom stanovených základných 9 mesiacov; žalovaný s dlhším časovým obdobím ako 9 mesiacov v priebehu sporu nesúhlasil.

3.4.1. K uvedenému súd prvej inštancie konštatoval, že je viazaný rozhodnutím súdu o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru; s poukazom na § 79 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. zdôraznil, že musí uvážiť, či zamestnanec mal možnosť obstarat' si vhodnú prácu a za akých podmienok, či a aké zárobky dosahoval, a či to nebolo z nepriaznivých okolností. Dospel k záveru, že žalobkyňou požadované obdobie až do 30. júna 2021 sa vo svojej podstate mýňa účinku a cieľu, ktorý náhrada mzdy predstavuje. Náhradu mzdy totiž nemožno ponímať ako mzdu, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu; náhrada mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru má pre zamestnanca funkciu satisfakčnú a vo vzťahu k zamestnávateľovi funkciu sankčnú.

3.4.2. Žalobkyňou uplatnená výška náhrady mzdy by neúmerne a neodôvodnene zaťažila žalovaného. Navyše, počas konania súdy právoplatnými rozhodnutiami skonštatovali, že žalobkyňa pracovnú disciplínu porušila. Z a dôvodnú súd prvej inštancie nepovažoval ani argumentáciu žalovaného na priznanie náhrady mzdy za iba zákonom stanovené obdobie deviatich mesiacov. Z uvedeného dôvodu okresný súd celkový čas, za ktorý by sa žalobkyni mala poskytnúť náhrada mzdy, ustálil na 32 mesiacov a 28 dní, kedy žalobkyňa odišla do starobného dôchodku. Podľa názoru okresného súdu išlo o časové obdobie, plne zohľadňujúce ťažkosti, ktoré mala žalobkyňa pri získavaní ďalšej práce. Prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa mala dôvod ukončenia pracovného pomeru uvedený v posudku a k tejto udalosti došlo relatívne krátko pred dosiahnutím dôchodkového veku. Žalobkyňa tak bola značne limitovaná v jej ďalších snahách nájsť si vhodné zamestnanie.

3.5. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na úrok z omeškania, v tejto časti okresný súd žalobu zamietol, nakoľko s prihliadnutím na výšku priznanej náhrady mzdy a na časový odstup od prejednávanych skutočností považoval priznanú satisfakciu za primeranú a dostatočnú. Poukázal na závery vyplývajúce z uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. októbra 2013 sp. zn. II. ÚS 494/2013 a zo 4. júla 2017 sp. zn. III. ÚS 460/2017; priklonil sa k záverom vyplývajúcim z prvého z citovaných rozhodnutí, ktoré napriek konštatovaniu o úročení nevyplatennej mzdy nepovažovalo za ústavne nekonformné nepriznanie úrokov z omeškania z dôvodu výšky priznanej náhrady mzdy a uplynutiu značného času od splatnosti náhrady mzdy.

3.6. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Konštatoval, že výška náhrady mzdy závisela od úvahy súdu; nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a bola úspešná čo do základu nároku. Z uvedeného dôvodu jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaného rozsudkom z 12. júla 2023 č. k. 6Co/100/2022-987 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnutý rozsudok“) rozhodol nasledovne:

I. Odvolací súd opravuje prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie tak, že tento správne znie: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 34.910,40 eur brutto do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v odvolaní napadnutej vyhovujúcej časti prevyšujúcej sumu 9.438,66 eur brutto, ako aj v celej zamietajúcej časti, potvrdzuje.

III. Žiadnej zo strán sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

4.1. Odvolací súd vec prejednal na odvolacom pojednávaní, na ktorom zopakoval výsluch strán sporu. Po zopakovaní dokazovania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, okresný súd správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil a odvolaním napadnutý rozsudok riadne a presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP.

4.2. V rámci dokazovania vykonaného na pojednávaní odvolací súd zistil, že žalovaný žalobkyni v roku 2021 vyplatil v súvislosti s dohodou o skončení pracovného pomeru odstupné vo výške cca 15.000 eur brutto; vyplatil jej mzdu za obdobie od 5. mája 2021 do 30. júna 2021 a vo vzťahu k nezákonne zrealizovanej exekúcii žalobkyňa uviedla, že exekvovaná suma jej bola vrátená, ale až po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky.

4.3. Odvolací súd poukázal na argumentáciu žalobkyne, ktorá namietala nepriznanie nároku na náhradu mzdy nad rozsah tridsiatich troch mesiacov najmä tým, že

- a) k okamžitému skončeniu pracovného pomeru došlo 2 a pol roka pred vznikom jej nároku na starobný dôchodok,
- b) táto udalosť mala vplyv na výšku starobného dôchodku, ktorý jej bol vymeraný o cca 200 eur mesačne nižšie oproti výške, na ktorú by mala nárok v prípade, ak by jej pracovný pomer trval až do vzniku nároku na starobný dôchodok,
- c) na jej majetok bola vedená exekúcia,
- d) súdny spor trval dlho,
- e) interná kontrola zamestnávateľa bola náhodilá a účelová,
- f) utrpela stratu na odstupnom,
- g) k okamžitému skončeniu pracovného pomeru došlo účelovo s ohľadom na organizačnú zmenu žalovaného vo vzťahu k jej pracovnému miestu.

4.3.1. K odvolacej argumentácii odvolací súd uviedol, že v prípade žalobkyne nešlo o náhodilú ani účelovú a ani o neobvyklú internú kontrolu plnenia jej pracovných povinností mzdovej pracovníčky, ale k u komisionálnemu prevzatiu novej agendy z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti. Žalobkyňa bola práceneschopná od 15. februára 2006 a k 31. marcu 2006 mal žalovaný ako zamestnávateľ zákonné povinnosti voči zamestnancom a správcovi dane. Neostávalo mu nič iné, ako ku dňu 15. marca 2006 protokolárne skontrolovať stav agendy žalobkyne, túto prevziať a prideliť ju inému zamestnancovi, aby dodržal svoju zákonnú povinnosť stanovenú k 31. marcu 2006 a vyplývajúcu mu zo zákona č. 595/2003 Z. z. Skutočnosť, že s a pri tomto úkone zistili nedostatky vážnejšieho charakteru v súvislosti so žalobkyňou vedenou mzdovou agendou, a ktoré boli následne žalobkyni vytknuté v okamžitom skončení pracovného pomeru, nemožno vyhodnotiť ako účelové konanie žalovaného. Pri tak vysokom počte zamestnancov, ktorí boli postihnutí žalobkyňou zmienenou organizačnou zmenou, by odstupné vyplatené žalobkyni pri ukončení jej pracovného pomeru z organizačných dôvodov, z hľadiska mzdových nákladov žalovaného, nepredstavovalo tak významnú finančnú položku, aby svoje konanie bezdôvodne a účelovo namieril výlučne voči nej.

4.3.2. Pokiaľ ide o namietané odstupné, tento nárok bol žalobkyni vyplatený vo výške 15.000 eur brutto v rámci dohody o skončení jej pracovného pomeru. Ak žalobkyňa namietala správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie s poukazom na výšku jej starobného dôchodku odvolací súd uviedol, že výška jej dôchodku musí byť v kontexte s právoplatnými rozhodnutiami vydanými v prejednávanej veci žalobkyni upravená, a to aj spätne v súlade so všeobecne záväznými predpismi o sociálnom zabezpečení. Ak žalobkyňa v odvolaní namietala, že v rámci exekúcie jej bola zrazená suma spočívajúca v trovách právneho zastúpenia žalovaného, táto jej bola vrátená.

4.3.3. Odvolací súd tak dospel k záveru, že náhrada mzdy za obdobie tridsiatich troch mesiacov, na podklade kritérií, ktoré súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne v dôvodoch svojho rozhodnutia ozrejmil, je plne spravodlivou a vyváženou satisfakciou. Napokon, žalobkyňa bola práceneschopná takmer rok, za toto obdobie čerpala dávky z nemocenského poistenia a zároveň jej bola priznaná aj náhrada mzdy.

4.3.4. Pokiaľ ide o úrok z omeškania odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla konkrétnu odvolaciu námietku; v odvolaní chýba akákoľvek konkrétna námietka voči tejto časti výroku. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd posúdením správnosti tejto časti zamietajúcej výroku rozsudku súdu prvej inštancie nemohol zaoberať.

4.4. Za nedôvodné považoval krajský súd odvolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal súdom prvej

inštancie priznaný nárok na náhradu mzdy presahujúci 9 mesiacov. Uviedol, že v prípade žalobkyne je priznanie tohto nároku za obdobie do vzniku nároku na starobný dôchodok zákonným a korektným rozhodnutím pre obe sporové strany a je nesporné, že žalovaný neplatne okamžite so žalobkyňou skončil pracovný pomer dva a pol roka pred vznikom jej nároku na starobný dôchodok, a teda v čase, kedy sa pre akéhokoľvek zamestnanca z pohľadu veku len s výraznými obtiažami hľadá kvalifikovaná a primeraná práca.

4.5. Za dôvodný vyhodnotil odvolací súd len argument žalovaného týkajúci sa opomenutia súdu prvej inštancie uviesť výšku náhrady mzdy „brutto“; náhrada mzdy sa vypláca zamestnancovi po vykonaní zákonných zrážok podľa § 131 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v prvom výroku svojho rozhodnutia opravil príslušný výrok rozsudku súdu prvej inštancie tak, že za sumu 34.910,40 eur vložil slovo „brutto“, keďže neboli splnené zákonné podmienky na zmenu tohto výroku.

4.6. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval § 396 ods. 1 spojený s § 255 ods. 2 CSP a vzhľadom na neúspech oboch sporových strán v odvolacom konaní žiadnej zo strán právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodila z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie postupom podľa § 449 ods. 1, ods. 2 CSP a priznal jej nárok na náhradu trov konania. Tvrdila, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Rozsudok odvolacieho súdu dovolaním napadla v rozsahu druhej a tretej výrokovej vety.

5.1. Dovolateľka v podanom dovolaní poukázala na skutkový stav, obsah žaloby a žalobné argumenty, obsah rozhodnutia okresného súdu a na svoju odvoláciu argumentáciu.

5.2. Pokiaľ dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP tvrdila, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a vady v procese dokazovania, konkrétne otázku preskúmania hodnotenia dôkazov.

5.3. Odvolací súd sa s nosnou argumentáciou žalobkyne vysporiadal holým konštatovaním, že sa stotožnil s nosnými dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatoval ich správnosť. Nad rámec konštatovania správnosti rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd zaoberal iba odvolacou argumentáciou týkajúcou sa internej kontroly, keď prijal záver, že v prípade žalobkyne nešlo o účelovú a neobvyklú internú kontrolu, pretože išlo o protokolárne prevzatie agendy žalobkyne z dôvodu jej práceneschopnosti. V tomto smere odvolací súd nevyhodnotil, resp. nesprávne vyhodnotil skutočnosť, že tzv. ojedinelá interná kontrola realizovaná žalovaným v neprítomnosti žalobkyne bola zámerným účelovým konaním žalovaného za každú cenu s ňou skončiť pracovný pomer. K internej kontrole došlo len osem dní predtým, ako malo byť zrušené jej pracovné miesto z organizačných dôvodov. Tvrdenie žalovaného o zrušení pracovného miesta žalobkyne a dôkaz o tejto skutočnosti súd prvej inštancie a ani odvolací súd vôbec nevyhodnotili, táto námietka ostala súdmi nižších inštancií bez povšimnutia.

5.3.1. Žalobkyňa namietala, že súdy nižších inštancií ignorovali jej námietku, že žalovaný k žalobkyni neprístupoval rovnako ako k ostatným zamestnancom. O uvedenom konštatovaní svedčí nielen ojedinelosť kontroly realizovanej v rozhodnom čase len vo vzťahu k žalobkyni, ale aj žalovaným poukazované skutočnosti, že v roku 2006 vyplatil celkom 790-tim zamestnancom odstupné vo výške 6.754.274,35 eur. Ignorovanou skutočnosťou je aj skutočnosť, že žalovaný rozhodol o zrušení pracovného miesta žalobkyne a pár dní pred týmto termínom realizoval neobvyklú internú kontrolu

mzdovej agendy žalobkyne. Dovolateľka považovala za otázne, čo žalovaného motivovalo ku kontrole agendy zamestnanca, ktorý svoju prácu počas dvadsiatich rokov vykonával bezchybne, a ktorému za týždeň zanikne pracovné miesto.

5.3.2. Odvolací súd podľa dovolateľky pochybil, keď nezohľadnil odvolaciu argumentáciu žalobkyne o rozdielnosti výšky odstupného v zmysle kolektívnej zmluvy platnej na rok 2005 a 2006 a kolektívnej zmluvy na roky 2021 a 2022 a ani sa nezaoberal jej ďalšími nárokmi vyplývajúcimi z kolektívnej zmluvy na roky 2005 až 2006. Túto kolektívnu zmluvu na roky 2005 až 2006 ako dôkaz v konaní vôbec nevzal do úvahy a nijako tento dôkaz nevyhodnotil. Žalobkyni pritom podľa uvedenej kolektívnej zmluvy prináležalo zákonné odstupné vo výške trojnásobku priemernej mesačnej mzdy; ďalšie odstupné vo výške 16-násobku jej priemernej mesačnej mzdy a zvýšenie odstupného pre rozviazanie pracovného pomeru vo veku 50 rokov. Výška kumulatívneho odstupného by pre žalobkyňu predstavovala v rozhodnom období sumu 25.169,76 eur. Taktiež by mala pri riadnom skončení pracovného pomeru z organizačných dôvodov okrem odstupného aj nárok na podporu pozostávajúcu z účelového finančného prostriedku na rekvalifikáciu, vrátane príspevku na cestovanie až do výšky priemernej mesačnej mzdy, jednodňový tréningový kurz ako s i napísať životopis, motivačný list, psychologické poradenstvo, informácie a rady a spoluprácu s Národným úradom práce s cieľom pomôcť v ďalšom uplatnení na trhu práce. Pre posudzovanie výšky náhrady mzdy tak žalobkyňa zdôraznila, že bola ukrátená o finančnú podporu na rekvalifikáciu, jednodňový kurz, informácie, rady a psychologické poradenstvo a tieto skutočnosti súdy pri hodnotení dôkazov tiež odignorovali.

5.3.3. Dovolateľka nebola spokojná s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k jej odvolacej argumentácii týkajúcej sa výšky starobného dôchodku. Konštatovanie odvolacieho súdu považovala za všeobecné a iba s odkazom na všeobecné záväzné predpisy o sociálnom zabezpečení za nepreskúmateľné. V odvolaní poukazovala aj na to, že znížením výšky jej starobného dôchodku v dôsledku nezákonného konania žalovaného bola kvalita jej života znížená viac ako 13 rokov. Navyše, výška jej starobného dôchodku jej doposiaľ nebola upravená.

5.3.4. Za formalistické považovala dovolateľka vysporiadanie s a odvolacieho súdu s odvolacím argumentom týkajúcim sa exekučného konania iniciovaného žalovaným, keď odvolací súd len stroho konštatoval, že suma, ktorá jej bola v rámci exekučného konania zrazená, jej bola vrátená. Žalobkyňa v odvolaní poukazovala na to, že jej bola vrátená až po troch rokoch, a to na základe rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Z uvedeného vyvodila, že žalovaný nemal zábrany, hoci v tom čase legálnym spôsobom, siahnuť žalobkyni aj na jej majetok a prispieť tak k zintenzívneniu jej pocitu krivdy, frustrácie a prehĺbeniu jej finančných ťažkostí, v ktorých sa ocitla jeho zavinením.

5.3.5. Odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacím argumentom poukazujúcim na 15-ročné trvanie súdneho sporu, čo u žalobkyne vyvolávalo pocit neistoty prejavujúci sa v jej finančnej, psychickej, rodinnej a zdravotnej oblasti.

5.3.6. Dovolaciu argumentáciu v tomto smere žalobkyňa zhrnula tvrdením, že všetky tieto okolnosti výrazným spôsobom zasiahli do kvality jej života a odvolací súd, ani súd prvej inštancie sa týmito namietanými okolnosťami nezaoberali; zdanlivo posúdili len niektoré z nich, selektívne a každý z nich izolovane.

5.4. Odvolací súd podľa názoru žalobkyne porušil jej práva na spravodlivý proces aj tým, že sa nezaoberal posúdením správnosti časti zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý nárok na úroky z omeškania z priznanej náhrady mzdy. Odvolací súd sa v tejto časti s odvolaním vysporiadal tak, že v odvolaní chýba akákoľvek konkrétna námietka voči tejto časti výroku.

5.4.1. K uvedenému žalobkyňa v dovolaní namietala, že jej odvolanie smerovalo proti celému výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie. A proti celému zamietavému výroku smerovali aj všetky jej odvolacie dôvody. Odvolacia argumentácia tak smerovala aj voči úrokom z omeškania.

5.4.2. Predsedníčka senátu odvolacieho súdu na pojednávaní na odvolaciu argumentáciu o potrebe zohľadnenia rozdielnosti hodnoty súm, na ktoré by žalobkyňa mala nárok v roku 2006 a v roku 2023 reagovala, že táto skutočnosť sa zohľadňuje prostredníctvom úrokov z omeškania, voči ktorým podľa nej odvolanie nepodala. Právna zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní zdôraznila, že odvolanie podala proti celému zamietajúcemu výroku, teda aj vo vzťahu k nepriznaným úrokom z omeškania. Rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti považovala za svojvoľné a nepreskúmateľné.

5.5. Dovolateľka mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.5.1. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka odôvodnila tým, že odvolací súd nerešpektoval právny názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. novembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 279/2018. Poukázala na závery vyplývajúce z vyššie uvedeného nálezu, na ktoré odvolací súd v rozhodnutí, ktorým vyslovil neplatnosť skončenia pracovného pomeru a aj v rozhodnutí o výške náhrady mzdy rezignoval, vytýkanými skutočnosťami sa nezaoberal a bez vykonania navrhnutých dôkazov preukazujúcich účelovosť, ojedinelosť a neúplnosť internej kontroly len konštatoval porušenie pracovnej disciplíny s právnym následkom výpovede. Až v ďalšom konaní pred súdom prvej inštancie, ktorý rozhodoval o náhrade mzdy, žalovaný predložil dôkaz o zrušení pracovného miesta žalobkyne - dohodu o skončení pracovného pomeru, v ktorej sa ako dôvod skončenia pracovného pomeru uvádza nadbytočnosť zamestnanca vzhľadom na listiny z februára 2006 o znížení počtu zamestnancov s cieľom optimalizácie a zefektívnenia činnosti. Tento dôkaz vyšiel najavo až v konaní o náhrade mzdy; súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa mal zaoberať a posúdiť aj podľa neho mieru zavinenia žalobkyne a vyhodnotiť konanie žalovaného a mieru jeho zavinenia. Pri posúdení tohto dôkazu by súd prvej inštancie, ani odvolací súd nemohol dospieť k záveru, že uplatnená výška náhrady mzdy by neúmerne a nedôvodne zaťažila žalovaného. Bol to žalovaný, ktorý rozhodol o zrušení pracovného miesta žalobkyne, vedel o skončení jej pracovného pomeru a napriek tomu pár dní pred skončením pracovného pomeru vykonal ojedinelú účelovú internú kontrolu počas neprítomnosti žalobkyne. Navyše, nesúhlas odvolacieho súdu s právnym názorom ústavného súdu bol verejne prezentovaný na pojednávaní, keď predseda senátu odvolacieho súdu neprípustne polemizoval s právnym názorom vysloveným v citovanom náleze a k pochybeniam vytýkaným ústavným súdom sa vyjadril na pojednávaní tak, že s nimi nesúhlasí.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne postupom podľa § 447 písm. b) a c) CSP odmietol a žalobkyňu zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6.1. V konkrétnostiach žalovaný mal za to, že nie každý výskyt väd v procesnom postupe súdu zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP; vytýkané nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu ako dovolací dôvod je v praxi notoriou. Dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu však takéto nedostatky neobsahuje.

6.2. Žalovaný poukázal na charakter konania o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru v spojení s konaním o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Vo veci neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobkyne u žalovaného už odvolací súd rozhodol svojím rozhodnutím z 5. mája 2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2021. V tomto rozhodnutí uviedol dôvody, pre ktoré sa priklonil k neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a zodpovedajúcim spôsobom reagoval aj na výčitky Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré v predmetnej veci vyslovil.

6.3. Odvolací súd pritom dospel k záveru o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru výlučne z dôvodu, že bolo neprimeraným opatrením zo strany žalovaného a žalovaný mal pristúpiť za existujúceho stavu k výpovedi z pracovného pomeru. Odvolací súd sa v tomto rozhodnutí zaoberal kontrolou mzdovej agendy vedenej žalobkyňou a dospel k záveru, že nešlo o kontrolu vykonanú za

účelom zisťovania, či žalobkyňa dodržiava pracovnú disciplínu. S neplatnosťou skončenia pracovného pomeru sa sudy právoplatne vysporiadali vrátane jeho dôvodov. V tomto rozsahu je konanie právoplatne skončené.

6.4. Sudy nižších inšancií sa následne zaoberali otázkou náhrady mzdy; už súd prvej inšancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, aké skutočnosti je potrebné zohľadňovať pri rozhodovaní o náhrade mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, ale poukázal aj na dôvody, pre ktoré za zodpovedajúcu dobu priznania náhrady mzdy považoval dobu približne tridsiatich troch mesiacov bez potreby navýšenia tejto náhrady úrokmi z omeškania. Odvolací súd odkázal na nosné dôvody rozhodnutia okresného súdu a nad rámec uvedeného sa dostatočne jasne a zrozumiteľne vysporiadal s argumentáciou žalobkyne o skutočnostiach, ktoré mali v konaní vyjsť najavo až po rozhodnutí o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, a ktoré podľa jej subjektívneho názoru mali mať vplyv na rozhodnutie o náhrade mzdy. S uvedenou argumentáciou sa odvolací súd vysporiadal keď konštatoval, že okamžité skončenie v tomto kontexte ani v kontexte organizačnej zmeny u žalovaného k 1. aprílu 2006 nevyhodnotil ako účelové. Žalovaný v tomto smere uzavrel, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje také nedostatky odôvodnenia, ktoré by boli porušením práva na spravodlivý proces.

6.5. Vo vzťahu k argumentácii dovolateľky poukazujúcej na nedostatky v zisťovaní skutkového stavu veci žalovaný konštatoval, že na hodnotenie skutkových okolností a skutkového záveru sú povolané sudy prvej inšancie a odvolací súd; prieskum dovolacieho súdu nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale výlučne iba v kontrole procesného postupu súdov v procese jeho zisťovania. Ak žalobkyňa uvádza, že v tomto prípade malo dôjsť k vadám postupu odvolacieho súdu v hodnotení dôkazov, k žiadnemu takémuto neželanému excusu zo strany odvolacieho súdu nedošlo. Vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov žalovaný uviedol, že iba v prípade, ak záver, ktorý súd n a základe vykonaného dôkazu prijme, bude v príkrom rozpore s jediným možným a logicky prípustným záverom vykonaného dokazovania, ide o arbitrárne hodnotenie dôkazov. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo.

6.6. Pokiaľ ide o argumentáciu a prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalovaný uviedol, že už zo samotného odôvodnenia prípustnosti je zrejmé, že v tejto časti je dovolanie neprípustné. Bolo potrebné, aby dovolateľka v dovolaní výslovne uviedla právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovala, ako mal túto právnu otázku odvolací súd správne riešiť a špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa názoru dovolateľky mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Dovolaťka však neuviedla žiadnu právnu otázku, ktorá bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúca a neuviedla ani to, akým spôsobom mala byť táto otázka správne odvolacím súdom riešená a už vôbec neuviedla, od akej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri jej posudzovaní odvolacím súdom malo dôjsť k odklonu. Žalobkyňa poukazuje výlučne na rozhodnutie ústavného súdu v konaní o jej ústavnej sťažnosti; dovolacím súdom v civilnom sporovom konaní je ale Najvyšší súd Slovenskej republiky. V tejto časti tak považoval žalovaný dovolanie žalobkyne za neprípustné. Navyše mal za to, že predmetom rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním žalobkyne nebolo skúmanie podmienok neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru; toto bolo po rozhodnutí ústavného súdu o sťažnosti žalobkyne predmetom rozhodnutia odvolacieho súdu z 5. mája 2021, ktorým odvolací súd určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobkyňou je neplatné a pracovný pomer žalobkyne u žalovaného trvá. Žalovaný uzavrel, že ani v tomto sa odvolací súd neodchýlil od právneho názoru vysloveného ústavným súdom v rozhodnutí, ktorým rozhodoval o ústavnej sťažnosti žalobkyne.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Po preskúmaní podaného dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) sa najskôr zaoberal otázkou, či dovolanie bolo podané oprávnenou osobou.

7.1. Dovolací súd pripomína, že súd prvej inšancie rozhodujúci o uplatnenom nároku na náhradu mzdy

z dôvodu neplatne skončeného pracovného pomeru rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 34.910,40 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Zamietajúci výrok sa týka žalobkyňou uplatnenej náhrady mzdy nad výšku priznaného plnenia, ako aj úroku z omeškania.

7.2. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obe strany sporu; žalobkyňa sa odvolaním domáhala priznania celého uplatneného nároku vrátane úroku z omeškania; žalovaný namieta priznanie náhrady mzdy za obdobie prevyšujúce 9 mesiacov.

7.3. Ak žalovaný v časti výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej vyhovujúcej časti prevyšujúcej sumu 9.438,66 eur brutto potvrdil, rozhodol tak o odvolaní žalovaného; pokiaľ rozsudok potvrdil v zamietajúcej časti, rozhodol o odvolaní žalobkyne.

7.4. Dovolací súd konštatuje, že predmetom odvolacieho konania tak boli odvolania oboch strán sporu, rozsudok odvolacieho súdu v časti výroku II. (potvrdenie v napadnutej vyhovujúcej časti prevyšujúcej sumu 9.438,66 eur brutto) je na prospech žalobkyne (dovolateľky) a na neprospech žalovaného.

7.5. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Žalobkyňa napadla dovolaním výroky II. a III. rozsudku odvolacieho súdu, a teda aj napadla výrok potvrdzujúci výrok odvolacieho súdu (výrok II.) aj v časti, v ktorej nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu na jej neprospech.

7.6. Dovolací súd otázku legitimácie žalobkyne podať odvolanie proti časti výroku II. podľa predchádzajúcich bodov uzatvára, že žalobkyňa v tejto časti dovolaním napadnutého výroku II. odvolacieho súdu nebola oprávnenou na podanie dovolania z dôvodu, že v tejto časti nebolo rozhodnuté v jej neprospech. Z uvedeného dôvodu dovolací súd v časti, ktorou dovolanie žalobkyne postupom podľa § 447 písm. b) CSP odmietol ako podané neoprávnenou osobou a v ostatnej časti pristúpil k vecnému preskúmaniu podaného dovolania.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, majúci v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov konaní a rozhodovaní súdov nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

10. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorý sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto podmienka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

11. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých spor bol právoplatne skončený meritórnym rozhodnutím musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania

pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti; z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. V danom prípade dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17. Vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP (ako v prípade ďalších väd zmätočnosti uvedených v § 420 CSP) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Pokiaľ dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, z obsahu dovolania možno vyvodiť, že namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vady v procese dokazovania, predovšetkým hodnotenie dôkazov dovolacím súdom (resp. súdmi nižších inšancií).

Nosnou dovolacou argumentáciou bola argumentácia k internej kontrole vykonanej voči žalobkyni v čase jej práceneschopnosti a nevyhodnotil ju správne ako účelové konanie žalovaného v súvislosti so skutočnosťou, že k tejto kontrole došlo len osem dní pred zrušením pracovného miesta žalobkyne z organizačných dôvodov. Súd nižších inštancií ignorovali námietku žalobkyne, že žalovaný ju práve takýmto spôsobom diskriminoval (ojedinelá kontrola, vyplatenie odstupného iným zamestnancom). Poukázala na obsah kolektívnej zmluvy na roky 2005 a 2006 a tvrdila, že odvolací súd jej argumentáciu v tomto smere nijako nezohľadnil. V rámci vady zmätočnosti namietala tiež otázku krátenia dôchodku, vedenie exekučného konania a dlhotrvajúci súdny spor.

19.1. K uvedenému dovolací súd uvádza, že sporové konanie je konaním, v ktorom vždy proti sebe stoja dve strany, ktorých tvrdenia a záujmy sú v zásade protichodné. Úloha súdu je práve v tom, aby na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o (ne)pravdivosti tvrdení tej-ktorej strany a prijal právne závery tomu zodpovedajúce. Je teda zrejmé, že jedna strana v spore musí byť vždy tou neúspešnou. Podstata dovolania a jeho dôvodov nemôže byť založená na samotnej skutočnosti neúspechu v konaní a na argumentácii, že súdy mali považovať tvrdenia neúspešnej strany za pravdivé a relevantné.

19.2. Vzhľadom na dovolacie námietky týkajúce sa dokazovania, najvyšší súd dodáva, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/201/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011).

19.3. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

19.4. Ani nesprávne alebo neúplné vyhodnotenie vykonaných dôkazov, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu, ktorý na pojednávaní dokazovanie zopakoval a doplnil; pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a

nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

19.5. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

20. K otázke podstatnej odvolacej argumentácie sa odvolací súd dostatočne vyjadril a jeho závery vyplynuli z voľného hodnotenia dôkazov. Ak žalobkyňa v odvolaní (a rovnako v podanom dovolaní) namietala náhodnosť a účelovosť internej kontroly zamestnávateľom odvolací súd výslovne uviedol, že v prípade žalobkyne nešlo o kontrolu náhodilú a účelovú, ani o kontrolu neobvyklú. Došlo ku komisionálnemu prevzatíu jej agendy z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti ..., nakoľko žalobkyňa bola práceneschopná od 15. februára 2006 a k 31. marca 2006 mal žalovaný ako zamestnávateľ zákonné povinnosti voči zamestnancom a správcovi dane, nezostávalo mu nič iné, ako ku dňu 15. marca 2006, kedy práceneschopnosť žalobkyne trvala, protokolárne skontrolovať stav jej agendy, túto prevziať a prideliť ju inému zamestnancovi, aby dodržal svoje zákonné povinnosti. Už uvedené konštatovania sú pre posúdenie tvrdenej účelovosti a náhodilosti internej kontroly postačujúce; časové súslednosti sa týkajú práve zákonných povinností zamestnávateľa (ktoré dovolateľka v podanom dovolaní opomína), v dôsledku ktorých bolo potrebné a podľa názoru odvolacieho súdu aj nevyhnutné internú kontrolu vykonať. V tomto smere nemožno žalovanému vytnúť, kedy bola interná kontrola vykonaná. Iba skutočnosť, že interná kontrola predchádzala skončeniu pracovného pomeru z organizačných dôvodov, nemožno vyhodnotiť spôsobom, ako ju hodnotí žalobkyňa v dovolacej argumentácii, nakoľko zákonné povinnosti žalovaného voči zamestnancom a správcovi dane termínovo (predpokladanému) skončeniu pracovného pomeru z organizačných dôvodov predchádzali.

20.1. Odvolací súd sa pritom vyjadril aj k odvolacej námietke týkajúcej sa diskriminácie žalobkyne z dôvodu ojedinelosti a účelovosti kontroly a súvisiacim vyplatením odstúpného iným zamestnancom (s ktorými bol pracovný pomer skončený z organizačných dôvodov); k uvedenému odvolací súd uviedol, že pri tak vysokom počte zamestnancov, ktorí boli postihnutí organizačnou zmenou, by odstúpné vyplatené žalobkyni pri riadnom ukončení jej pracovného pomeru z organizačných dôvodov, z hľadiska mzdových nákladov žalovaného, nepredstavovalo tak významnú finančnú položku, aby svoje konanie bezdôvodne a účelovo namieril výlučne proti nej. Naopak, v tomto smere dovolateľka účelovo kladie otázku, čo žalovaného motivovalo ku kontrole agendy zamestnanca, ktorý svoju prácu počas dvadsiatich rokov vykonával bezchybne, a ktorému za týždeň zanikne pracovné miesto, aj keď odvolací súd na túto otázku odpoveď poskytol práve konštatovaním o nevyhnutnosti vykonania internej kontroly z dôvodu plnenia zákonných povinností zamestnávateľa.

20.2. Dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nevysporiadal s jej odvolacou argumentáciou a s poukazom na ustanovenia kolektívnej zmluvy na roky 2005 a 2006. Dovolací súd overil tvrdenie dovolateľky a z podaného odvolania zistil, že tieto skutočnosti v odvolaní žalobkyňa uviedla v rámci konštatácie skutkového stavu a poukazu, že zo spisu tieto skutočnosti vyplývajú. V rámci textu odvolania v časti výslovne označenej ako dôvody odvolania však takáto argumentácia absentuje; odvolací súd je pritom dôvodmi odvolania viazaný (§ 380 ods. 1 CSP). Ak túto argumentáciu žalobkyňa v odvolaní použila len v rámci sumarizácie skutkového stavu a táto argumentácia absentuje v rámci vymedzenia odvolacích dôvodov, dovolateľka nemôže dôvodne namietat, že s touto argumentáciou s odvolací súd nevysporiadal. Napokon, v otázke nárokov

vyplývajúcich z kolektívnej zmluvy z rokov 2005 a 2006 ide o otázku hypotetickú; žalobkyni v konečnom dôsledku nároky vyplývajúce zo skončenia pracovného pomeru a kolektívnej zmluvy platnej v čase riadneho skončenia pracovného pomeru vyplatené boli. Dovolací súd iba (hypoteticky) dodáva, že v prípade skončenia pracovného pomeru z organizačných dôvodov k 31. marcu 2006, by žalobkyni nebola vyplatená mzda a ani náhrada mzdy za obdobie takmer 33 mesiacov (od 3. apríla 2006 do 1. januára 2009).

20.3. Odvolací súd sa vyjadril k otázke krátenia dôchodku žalobkyne a iniciovanie exekučného konania zo strany žalovaného. Iba skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v tomto smere dovolateľka považuje za formálne, nenapĺňa vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd iba pripomína, že prípadná náhrada za stratu na dôchodku v spore uplatnená nebola a nebola tak predmetom konania. Ak odvolací súd ustálil, že výška dôchodku musí byť v súlade s právoplatnými rozhodnutiami upravená, a to aj spätne, nejde o formalizmus, ale riadnu odpoveď na odvolaním nastolenú právnu otázku. Rovnaký záver platí aj vo vzťahu k iniciovaniu exekučného konania žalovaným na trovy (v tom čase právoplatne skončeného) konania; využitie práv strany sporu po právoplatnosti rozhodnutia nie je kvantifikačným kritériom náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru.

20.4. Odvolací súd síce nedal odpoveď na argumentáciu žalobkyne v podanom odvolaní, ktorá poukazovala na dlhotrvajúci súdny spor. Túto otázku však pre stanovenie výšky náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru nemožno považovať za otázku podstatnú najmä v prípade, ak trvanie sporu v súdnom konaní nezapríčinil žalovaný a takáto argumentácia v dovolaní absentuje.

21. Dovolateľka v rámci zmätočnostnej vady podľa § 420 písm. f) CSP namietla, že odvolací súd porušil jej práva na spravodlivý proces tým, že sa nezaoberal posúdením správnosti časti zamietajúceho výroku rozsudku prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý nárok na úroky z omeškania z priznanej náhrady mzdy.

21.1. Uvedené tvrdenie ako vada zmätočnosti neobstojí; odvolací súd konštatoval, že správnosťou tejto časti rozhodnutia okresného súdu sa zaoberať nemohol z dôvodu absencie odvolacích dôvodov.

21.2. Dovolací súd overil tvrdenie dovolateľky a zistil, že žalobkyňa odvolaním napadla výrok II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol; z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že zamietajúcim výrokom rozhodol aj o uplatnenom nároku na úrok z omeškania z priznanej náhrady mzdy.

21.3. Žalobkyňa v podanom odvolaní uplatnila odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, a teda súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V otázke úrokov z omeškania však odvolacia argumentácia mlčí, dovolateľka neponúkla v odvolaní žiadnu argumentáciu a dôvody, pre ktoré považovala rozhodnutie okresného súdu v tejto otázke za nesprávne, nepreskúmateľné alebo ako výsledok nesprávneho právneho posúdenia.

21.4. Jediným právnym a logickým následkom odvolacieho súdu z dôvodu absencie odvolacích dôvodov bolo práve konštatovanie odvolacieho súdu (v dôsledku viazanosti odvolacími dôvodmi), že posúdením správnosti zamietajúceho výroku okresného súdu vo vzťahu k úrokom z omeškania sa zaoberať nemohol; rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v tejto časti ani svojvoľné a ani nepreskúmateľné.

22. K dovolacej argumentácii opierajúcej sa o § 420 písm. f) CSP v o vzťahu k nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd napokon dodáva, že z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06,

III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie.

22.1. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

22.2. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

22.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov, patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivý súdny proces, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

22.4. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal.

22.5. Pokiaľ dovolateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu a obsah napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil

procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22.6. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené.

22.7. Dovolací súd vo vzťahu k dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (pozri sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

23. Dovolací súd konštatuje, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany na spravodlivý proces (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019). Vzhľadom na uvedené dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľka uvádzala v dovolaní o zmätočnosti (§ 420 CSP) napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

24. Dovolateľka neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý jej mal znemožniť uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP); nezistenie porušenie práva na spravodlivý proces z dovolacích dôvodov bolo dôvodom pre zamietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 448 CSP.

25. Žalobkyňa podané dovolanie odôvodnila aj s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP a tvrdila, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25.1. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá

musí mať zreteľné charakteristické znaky. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o otázku právnú, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil rozhodnutie napadnuté odvolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napr. sp. zn. 1Cdo/126/2017, 2Cdo/225/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/89/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/73/2017).

25.3. Ak dovolací súd má riešiť právnú otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018), c) uviesť rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

25.4. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórному prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

25.5. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho dokazovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

25.6. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP vôbec musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

26. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či žalobkyňa v podanom dovolaní vôbec nastolila právnú otázku, resp. ňou nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom uzavrel, že dovolateľka relevantným spôsobom právnú otázku nenastolila dostatočne.

27. Dovolateľka vymedzila, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, že nerešpektoval právny názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. novembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 279/2018.

28. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi

zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. 01. 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 71/2018).

28.1. Žalobkyňa v rámci argumentácie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP iba poukázala na závery ústavného súdu v ňom citovanom náleze a tvrdila, že odvolací súd na tento právny názor rezignoval, ústavným súdom vytýkanými skutočnosťami sa nezaoberal a bez vykonania žalobkyňou navrhovaných dôkazov len konštatoval porušenie pracovnej disciplíny žalobkyne s právnym dôsledkom výpovede.

28.2. Z tejto argumentácie však „právna otázka“ predpokladaná § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevyplyva, z dovolacej argumentácie ju nemožno ani vyvodit'. Absentuje tak nielen konkretizácia právnej otázky ale aj uvedenie ako (nekonkretizovanú) otázku riešil odvolací súd a ako mala byť táto otázka riešená.

28.3. Súd nižších inštancií pritom vo svojich rozhodnutiach (najmä okresný súd) s poukazom na § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom v rozhodnom období uviedli účel právneho inštitútu náhrady mzdy v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru a hľadiská, ktoré súd musí brať do úvahy pri znižovaní alebo nepriznaní náhrady mzdy. Okresný súd výslovne uviedol, že náhradu mzdy nemohol považovať ako mzdu, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu; náhrada mzdy má v takom prípade pre zamestnanca funkciu satisfakčnú a vo vzťahu k zamestnávateľovi funkciu sankčnú.

28.4. Žalobkyňa v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP súdom nižších inštancií vytýkala, že až v ďalšom konaní (po rozhodnutí o neplatnom skončení pracovného pomeru) vyšli najavo skutočnosti ohľadne „plánovaného“ skončenia pracovného pomeru dohodou z dôvodu organizačných zmien. Právnu otázku v tomto smere nedefinovala a nemožno ju z tejto argumentácie ani vyvodit'. Dovolací súd k uvedenému však dodáva, že práve prípad, ak by súdy o neplatnosti skončenia pracovného pomeru rozhodli na základe iných skutkových záverov ako v konaní o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru by spôsobovalo zmätočnosť a rozpornosť rozhodnutí.

29. Dovolací súd uzatvára, že dovolacia námietka s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP spočívajúca v tvrdení nesprávneho právneho posúdenia v dôsledku odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu tak nebola dôvodná, dovolací dôvod nebol vymedzený prípustným spôsobom.

30. Pokiaľ dovolateľka podala dovolanie aj proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (výrok III.), tento napadla len ako výrok závislý bez relevantnej dovolacej argumentácie. Dovolací súd konštatuje správnosť rozsudku odvolacieho súdu aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania, keď odvolací súd správne vychádzal zo skutočnosti, že v odvolacom konaní nebolo možné priznať úspech žiadnej zo strán sporu.

31. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia je síce prípustné, ale nie je dôvodné; ak dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie nie je prípustné, nakoľko dovolací dôvod nebol vymedzený prípustným spôsobom. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

32. Dovolací súd žalovanému, v dovolacom konaní úspešnému, priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.